

Latweeschu Amis.

53. gadagabjums.

No. 40.

Trefchdeenā, 2. (14.) Oktober.

1874.

Redakteera adrese: Pastor Satranowicz, Lutringen pr. Brauenburg, Kurland. — Ekspedizija Westhorn k. (Meyber) grabmatu kohdē Jelgawā.

Rahditajs: Wisjaunafahs siņas. Daščadas siņas. Dublera žepurē. Londone. Teefas spreedums par stārtu. Atbilda. Kaudas turgus. Sludinaščanas.

Wisjaunafahs siņas.

Behterburgas semsiba bija nodohmajusi eerikteht seminari, kur preešč tautas skohlahm skohlotaji un ari skohlotajas kohpā teel mahžiti. Apgaismoschanas ministerija tahdu wibrischku un feewischku kohpā mahžischanohs aisleegusi un tā tad feewischkeem ihpāšču seminari eerikteja, kur par tautas skohlu skohlotajahm teel ismahžitas. 2. Sept. schis seminaris tifa atwehrtis. Ari Wilnas pilsehtā tahdu feewischku seminari griboht eerikteht.

Kelnes erzbislaps Paulus Melchers islaisis no sawa zee-tuma, kur 6 mehn. un 9 deenas sehdejis. Sehdeschanas laiks winam teel pahšnahts tamdeht, ka no wina apkihlatas mantas uhtrupē tif dauds ismahža, ka to wehl parahdā palikuschu strahpesnaudu teefai wareja aismatšahht. R. S—z.

Widjemes nowadeem wiš atliku parahdi ari no šchi gada rekruschu dohščanas ir isdsehsti.

No Berlīnes. Pruhšču walsti ar 1. Oktober eestahjis spehka tas jaunais likums, ka wiseem, kas grib titt lautati, ir ja-udohdabs pee ihpāšchi eezelteem ruku lungeem; no ruku lunge tad lai eet pee mahžitaja, lai deriba tohp swebhtita pehz Deewa swebhta wahrda. Laudihm tas jaunais likums stahw wehl kā kalns preeščā, to labumu gan daudsi slawe, bet retais fareds. Birms nu jaunais likums sahht waldiht Septempera beigās kur ween kahds pahris bijis, kas us prezeschanu dohmajis, tee bareem staiguschees lauliba eestahht, kamehr wehl ruku lunge nau jamekle un usfauzamo wahrdi netohp pee rahtuscha durwihm peenagloti; beidsamajā swebhtideenā daščā Berlīnes bafnizā mahžitajam bij jalaula lahdi 80 pahri un tāpat gahjis dauds žitās weetās.

— Siltahs rudens deenas dabai šawadu isflatu dohd; dauds lohki pohščahs us ohtreem seedeem, ari pulkites leelahs aismirkušahs, ka jau weenreis pilnās munderinās rahdijuschahs; kas sen jau guleja nokaltuschahs, tahs sahht galwinas žilahht; ari seedoschas wijolites ir weetahm jau atkal redsetas. No putnizeem, kam ap šcho laiku jau wajjag tahlu deenwischds buht, wehl daudjus atrohd tepat winklojamees, Berline swirbuli tairahs few no jauna pereklus.

— Graf Arnims, kas nesēn bij Parisē par Wahžu keisara weetneeku un no šchi amata atlahpahs tamdeht, ka neprata ar Bismarka firštu dšihwoht, tagad ir teefas nagds eespruzis un zeetumā eeliktis, jo ir apwainohhtis, ka efoht dauds swarigu rakstu, kas walstis weetneeka flapjōs tifa usglabati, waj pasau-dejis waj pee malas wiljis. Arnims bij wezs keisara draugs un wiš darbojahs gar šcho leetu.

No Londones 2. Oktober ar telegrafu siņa atnahkusi, ka tur weens fugis pilns ar schaujamo pulweri gaisā usspahrdihts, kanaka tilts un daudsi nami aplahrtumā sadragati, 3 žiti fugi apatšč wīkneem pasperti, ari daudsi žilweki sadausiti jeb nositi, 5 lihkus jau isšweijoja. S.

Daščadas siņas.

No eelšchemehm.

Tas apšweizinaschanas raksts, ko Rihgas Latweeschu beedriba 10. September pasneedsa Latw. draugu beedribai, škan tā: „Wisu augstakai apstiprinatai Latweeschu draugu beedribai 10. September 1874. Rihgas Latweeschu beedriba par sawu jauku usdewumu eeskata, schodeen zeenijamu Latweeschu draugu beedribu winas 50 gadu swebhtu deenā firsnigi apšweizinaht un sawas laimes wehleschanas tai issajiht.

Kad eewehro, žil tohti nabadšigi preešč 50 gadeem Latweeschu rakstneezibas lauks tifa kohphts, žil mas pašchu Latweeschu to laiku atradahs, kas tiko no wehrdsibas faitehm raisiti, par sawas tautas dahrgakas mantas „Latweeschu walodas“ kohpščhanu ruhpejahs, un kad tahlafi eewehro, ka weenas tautas isglihtota waloda ir wifas winas garigas attihstischanahs lihdselktis un ta faite, ar ko tauteeschi neween pee saweem zentee-neem, bet ari kā žilweki weens pee ohtra teel feeti, tad jo gaischi israhdahs, no kahda swara tas preešč Latweescheem bija, kad zehlahs wihri, kas bija no ta zeeti pahrliezinati, ka ari Latweescheem ir garigi ja-attihstahs un ka ari Latweeschu tautai ir lihds ar žitahm tautahm weena sinatnigi isglihtota waloda ja-eeguhsta. Un us schahda pamata dibinadamees, no schahda gara wadita, zehlahs ari Latweeschu draugu beedriba, kas nu jau 50 gadus Latweeschu rakstneezibas lauku kohpdama un winas garigus zenteeenus weiznadama ir daudsi strahdajusi. Schai brihdi nu gan noteekahs tāpat kā daščureisi žilwekam pee dšihwes laika mainischanahs noteek; jo kad gads no gada schkirahs; winam pagahzne it kā kahda gara bilde attinahs un nodšihwotu laiku ar wiseem raibumeem rahda. Tā ari tagadiht Latweeschu draugu beedribas 50 gadu wehsture attinahs, un ko tur redsi?

Waj gan kas spehji wifu to darboschanohs, kas 50 gadu laika žaur schahs beedribas ruhpeschanohs notikusi, ar mas wahrdeem aprakstihht, waj gan kas war wifus tohs selta graudus isskaitihht, ko ta schais aisgahjuschds gads ir sehjusti — ne, ir pat to masako dalu ne.

Tē war tikai to leezibu doht, ka wifa ta darboschanahs, kas schahs beedribas widū ir notikusi, Latweescheem ir par swebhtibu bijusi.

Si Latweeschu draugu beedribas zenteeenem ir pašchu Latweeschu starpā jaunās zenschanahs mohduschahs, kas jaunās kōs laikōs neween rakstneezibā, neween Latweeschu walodas isglihtoschanā, bet ari pašchā tautas sadšihwē jo beeschi nolemamas.

Tapehž Rihgas Latweeschu beedriba, kas kohpā ar zeenijamu Latweeschu draugu beedribu par sawas tautas usplauk-

ſchanu ruhpejahs, naht ſchodeen kã pee ſawas mihtas tumnee-
zes, tahe dſimtsdeenã, to ſweizinaht, tai pateift par to aug-
ligu ſekhtu, ko ta ir preeſch Latweeſcheem labprãhtigi ſeh-
juſi, un wehleht ſekmi pee iſkãtra darba, kãs Latweeſchu tau-
tai garigi un laizigi par labu naht.

Mihgas Latweeſchu beedribã wahrã J. F. Baumana,
preeſchneekẽ.

Kurfemes ewang. luteru konſiſtorija ſawu nahloſchu pil-
nigu ſehdeſchanu (rudens juridiku) noturehs no 23. Oktober
lihds 8. Nowember.

Kuldigas jaunais welwetais tilts par Wentes upi jau
gandrihs gatawẽ; wehl til neleeli gabali ja-iſbruge un platschi
janotihri; materiala wedeji jau labu laiku brauz ſchurp un
turp. Tilts Oktober mehneſi pilnigi tilts braukſchanai at-
dohts. Geſwehtſchanas deena wehl nau ſinama, jo gaida uſ
to ſinu, ko zeen. gubernatora kungs dohs, kãs ar muichneeku
wezako grib pee eeſwehtſchanas kãht buht.

Kuldigas aprinka prãhweſta l. Bãttner, gribedams jo dſi-
lak eepãſhteẽs ar wiſu ſawa aprinka ſkohlãs buhſchanu un tahm
daſchadahm ſkohlũ wãijãdſibãhm, tãpat ari doht ſkohlmeiſte-
reem zaur ſawſtarpigu dohmu iſmainiſchanohs amata weſchanã
un brahligã mihtlibã peeaugt, bij ſawa aprinka ſkohlõtãjus
ſa-aizinajis uſ Kuldigas pilſehtu uſ 25. un 26. September.
Œapulze tika notureta pilſehtã ſkohlãs namã, uſ ſchihm kon-
ferenzes deenãhm bij ſanãhluſchi: prãhweſta kungs kã konferen-
zes wadoniẽ, 46 ſkohlõtãji, ſtãrp teem ari weeſi iſ Kandawas,
Pilteneẽ un Grohbinãs aprinkeem, tãpat wehl 11 mahzitãji,
kõhpã 58. Wiſeem ſapulzes dalibãs nehmejeem ſchihẽ 2 jau-
kãs deenas, ko kõhpã pawãdija, paliks iſhti mihtã peeminã, jo
winãs uſ to ſkãidrako iſdewa leezibu, jil weenprãhtigi pee
mums ſtahw kõhpã wiſi, kãs ſpehj un grib pee muhſu ſkohlãs
buhſchanã uſplaukſchanã dſihwu dalibu nemt un ar jil deẽ-
gan gãiſchãhm azihm taẽ eimãms zeljch tohp no wiſeem no-
kõhpts un eewehrohts, tã ka nepraſcheem un jauzejeem japa-
leef pee malã. Kad zitã masãkãs leetãs neſkãitãmh lihds,
tãd ihpaſchi 8 leetãs bij, par ko garãkãs runãs un pahrrunãs
tika turetãs; daſchã no tahm wareſim laſãtãjeem pilnã garu-
mã paſneegt; bet no wiſãhm waram leezinaht, ka bij iſhti
preeks eepãſhteẽs ar teem daſchãdeem kreetneem darba ſpehſcheem
un dohmu zekeem, ko konferenzes darbi preeſch azihm zehla.
Œchihẽ jau wideji leelãhs konferenzes jaukumu un to manãmu
ſwehtibu ſkohlmeiſteri wareja gan eeſkãtiht par jaunu lee-
zibu, ka Kuldigas aprinka ſkohlmeiſteri ſtahw tai labã zetã, no
kura wãijãg atleht konferenzes ſpehzigã tablak augſchanã,
ſwehtibã preeſch paſcheem, — ſkohlãhm, draudſehm un walſis.
Œirſnigãs pateizibã ſawãm zeen. prãhweſta tehãw iſteikãdãmi,
kãs teem ſchihẽ jaukã deenas ſagãhdijis, wini to paſchu pree-
ku un labumu wehle iſhã laikã peeredſeht ari teem ziteem Kur-
femes aprinkeem uſ tahdahm pat aprinku konferenzehm.

Kandawas apgabala ſkohlõtãji, kã Mahj. w. rakſta, 5.
September Balgãles mahzitãja muichã noturejuſchi konferenzi,
uſ ko bijuſchi ſanãhluſchi 14 ſkohlõtãji un 3 mahzitãji. Pah-
runata ir ihpaſchi ta leeta: Kã ſtahw ar muhſu tãntã rakſt-
neeziibu? Semites ſkohlõtãjs Spieſs l. iſlaſija ſarãkſtu par
latwiſku gramãtiku iſhi ſãnemtu, kãhã pagãſta ſkohlãs
buhu deriga, ko jau pa dãkãi bij ſarãkſtijis. Pahſpreeda
wehl daſchũs ſkohlãs gramãtu truhkumus. Nahloſcha ſa-
pulze buhs Semites mahzitãja muichã. Semites muichã
ſãhlẽ 31. Auguſt ſpehlejuſchi teãteri, eenãhſchãna eſoht bi-
juſi preeſch baſnigãs.

Wilandes priwatgimnaſijãs direktors Guſtaf Œmidt
18. September Deewa preeſchã aigãhjis.

Behterburgas Golos awiſe ſino, ka wãldiſchãna buhſchoht
pãwehleſchanu iſdoht, ka lohſeſchanãs weetãs, kur pehz jau-
na kara deeneſta likuma leels pulks jauneku buhs ſãfaukts,
tãis lohſeſchanãs deenãs wiſeem brandwihna ſchenkeem buhs
aiſflehgteem buht. Zaur eereibuſchãhm galwinãhm war daſcha
nekãhritã notift, kãs uſ jaunekteem paſcheem dabuhn ſmagi
atpakã kriſt un ſchenku dſihwe war dauds pee tam aiſkãweht,
ka wiſi uſ matu tãis noſpreeſtãs ſtundãs war komiſioneẽs preeſ-
chã buht. Kad wiſãdi zitãdi par eebrãukſchanãs weetãhm un
pãjunteem tohp gãhdãhts, tãd ſinãms to ſchenku pateeſi tãis
deenãs newãijãdſetu wiẽ.

Behterburga. Kungi no lohpu aiſſtahweſchanãs beedri-
bãs gãhjuſchi rewideereht ari tohs ſunu ſtãkũs, kur apkãhrt
blandidãmi ſuni tohp ſawãhkti un ja winu kungi nemeldãhs,
tohp iſknedelãs nokãuti. Pee iſmelſeſchanãs atrãduſchi, ka
ſunu nogãlinãtãji ne-iſdara wiẽ ſawu darbu pareiji, juneem
gruhtã deenãs tur japawãda; tee wihri, kãs tur to darbu iſ-
dara, eſoht wiſi ahrſemneeki, un ko dohmãjeet? wini pa leelai
dãkãi uſturoteeẽs no ſunu galãs un ſunu deſãhm, ko no teem
apkãuteem ſuneem ſew ſagãhdãjahs. Ir ari dohmas, ka wini
ar ſawu galãs bagãtibũ ari apdãhwina daſchu trãkteeri pil-
ſehtã; jil daſch tã neſinãdãms dabuhn ehſt ſuna galu.

No Behterburgas. Jau agrãk paſtabſtijãhm, ka ſtãrp
jaunmohdeẽs ugũs dſehſeju riſheem atrohãhs ari tahdi, kur
ihpaſchũs garãinũs iſleij uſ to weetu, kur ugũs patlabãn
leeſmãs zetãhs, un ſchee garãini aprij tahe ſkãhbeſta dãkã
gãiſã, un kur ſkãhbeſta truhkũt, tur leeſmãi azumirkũ jã-ap-
dſeeſt. Gar ſcho lectu tãd nu ir dauds gudrohts, ka ar to
waretu ugũs grehkeem preti ſtahteẽs. Œchinis deenãs Beh-
terburgã iſprohweja to tã ſaukto Dika dſehſchãnãs maſchini;
bij uſkurti ugũs ſãhrti, darwoti dehli un muzãs degã pilnã
degſchanã; tẽ nu nahzã 2 wihri, kãtrẽ ar tahdu jaunmohdeẽs
maſchiniti uſ mugurãs, un ſawas muzinãs atwehruſchi ſpãu-
ſlãja tohs garãinũs pret ugũs kuru, un nezik ſekundẽs ugũs
bij apdſiſis. Tãpat prohweja weenu aiſdegtu darwãs lahmu
iſdſehſt, un ari taẽ iſhã brihdi bij iſderihẽs. Tãs apdſehſchã-
nãs ugũs bij til leels, un duhmu maſkulis kãhpis til augſti
gãiſã, ka pilſehtã ugũs dſehſeju beedriba, neko neſinãdãma
no ta prohweſchãnãs darba, un dohmãdãma, ka tur ir ugũs-
grehks, patlabãn jau ſkrehjuſi glãhbt, tẽ eeraudſijũsi, kãs tur
noteel, ka tur weens patẽ wihẽs ar ſawu muzinu to ugũni
apſlahpe. Muzina eſoht uſ mugurãs panẽſãma un ſwerohẽt
4—5 pohdi, muzãs eelſchã ir weena pudele ar ſawãdu ſchli-
drumu, tiſlihdẽ uſ weenu kãohpi ſpeeſch, tãd ſchi pudele ſã-
pliſt un ta ohgtũ ſkãhba gãhã ſãjãuzãhs ar uhdeni un pa
ãhũkũnu eet truhbã, un kũrp to laiſch. Œchi gãhje iſleeda-
mãhs aiſſtumij to gãiſã ſkãhbeſkli, un ugũnim jã-apdſeeſt. Apa-
rãtã maſãjoht 65 rubli. Sinãms, winſch wiſwãirãk der, kur
ugũs patlabãn zetãhs un wehl nau leels, bet wiſãs leeſmãs
zetãhs no maſãs dſiſkſtelites un neleela ugũntina.

No Behterburgas. 21. September leeſfirſtẽs kãhna maũ-
tineekẽ un leeſfirſtẽs Wladimirẽ, abi ar ſãmahm augſtãhm lau-
lãhãhm draudſenehm, nobrauzã uſ Krimu.

— Behterburgã, 14. September winpũs Newãs eeſweh-
tija jaunu luteru baſnizu; tã tãd nu teem lutereem nebuhẽ
wãirẽ janãh uſ tahm baĩnizãhm ſchini puẽ Newãs, bet buhs
paſcheem ſawẽ Deewanãms; par mahzitãju tur ir Wãſing II.;
wina nopelns taẽ ir, ka tur ap to jauno baſnizu ir jau leela

draudse falafijusees. Ta nanda preefsch basnij usbuhweschanas ir no daschadahm walstspusehm fatezejusi; muhsu Kungš un Keisars dewa 5500 rubl.; kaufmanu biršcha 4000 r., un mihlestibas dahwanas nahza no tahleem un tuweem tizibas beedreem, ta ka wareja scho darbu isdariht. Geswehtischanas deenā basnijai par labu basnij upurōs bij samesti 1200 rublu.

Preefsch Kreewu armijas tas nospreestais generalu skaitis ir 656; wišu zitu wirsneeku skaitam buhs buht 28,398. Sirgu skaitis, kas armijai kalpo, ir lohpa 72,414.

Warschawas semkohpibas leetu isstahde ir 12. September nobeigta. Leetas bij eesuhitatas no 772, sesta dala bij is ahrsemehm, isdaliti tifa 184 medali un 139 pagohdinaschanas raksti.

Kaufasija, Baku apgabalā, tohp tohti dauds nastu eklas is semes smelts un no tam skaidra petroleja taifita. Weenā ihpaschi isdewigā klaijumā peenahkoht is gadus pee 28 miljoni pohdu nastas; dauds weetas ahderes esohht til us 2 asu dsifuma. Kad ihsti tiluschi tur gar scheem pelnas awoteem sahktu dsihwoht, tad waretu weegli is gadus lihds 3 miljoni birkawu nastas tur sadabuht. Baku pilsehta ir wairak ka 100 fabriki, kas nastu pahrdestileere par petroleju. Kreewu semē tagad isgadus zaur zaurim pahrtahre pee 700 miljonu mahrzinu petrolejas, til astotu dalu peeskape is Kreewu awoteem, wis zits nahk is Amerikas un zitahm pusehm; ta waina ir ta, ka Kreewu awotu tumumā nau weegli wahtes un muzas sagahdaht. Tapehz tad leelo fabriku lungi beidsamajā laika ir us to gudrojuschi, ka war nesklaidroto nastu leet bes traufteem ihpaschos kugos un ta west us Saratowu, Kasanu, ir pat Pehterburgu, lai tad tur tahlakskaidro un muzas leij. Tajs atlikas isleeta preefsch damskatlu kurinaschanas, job maschinu smehres u. t. pr. Preefsch tautas dsihwes ta ir leela leeta, kad schai gaismoschanas leetai winas lehtuma deht war wisas mahjinās durwis atwehrt, weselu pusgadu laudihm ir jazihnahs pret tumscheem wakareem un naktrihm, pee skalu ugunš newar nekahdus smalkus darbus isdariht, bet kad ar lehtu petroleju katra buhdina paleek gaischa, tad wakarus klahht rehkinohht nahk dauds darba laika klahht, kur war dauds pelnas atleht. Kahds gudrotajs isrehkinajis, ka wisas tajs klahht nahkuschas pelnas stundas pa wišu walsti war eenest pee 280 miljonu rublu.

No Kihwas puses nahk sinas, ka Zomudu tauta paleekoht atkal stipri nemeeriga, laudis steidsotees sawus laukus apkohpt un griboht atkal daschadus nedarbus usnemt; winu paschu wirsneeki paklusu luhdsoht kreewu kara spehka wirsneekus, lai nahk palihgā pahrgalmjus sawaldiht.

No ahrsemehm.

Bruhšchu waldischana ir rakstijusi pee Baderbornas katolu bislapa, un tam to padohmu dewusi, lai pats atlahpjahs no bislapa amata, jo zitadi tiks apaksch teefas likts un tad pasaudehs sawu amatu. Bislaps sinams ir ihseem wahrdeem atbildejis, ka laiziga waldischana nei winam to fwehtu amatu dewusi, nei ari war atnemt.

Wahzemes kara spehka pahrwaldiba ir dauds tuhstoschus sawu wezmohdes flinschu pahrdewusi Persijas lehninam, — tur tajs aiseet ka jaunmohdes eerohtschi. Ubi ir ar scho andeli ar meeru.

No Hanoweres pilsehta sino, ka turenēs zeeatuma namā miris tas kalps Frij Schit, kas bij ar 15 gadu zeeatumu noteesahts, par to, ka bij eeskatihts par dauds minetahs Beklera Anninas slepkawu. Wihrs lihds pat nahwes stun-

dai leedsees, ka newainigš esohht, laut gan fwehrinato teefa winu par wainigu noteesajusi.

Senakais krohna prinzis no Hanoweres, kas tagad ar sawu tehnu Austrija peemahjo, ir nobrauzis us Dahnu semi, Dahnu lehnina familiju apmekleht. Ziti teiz, ka wina nodohms esohht prezeht pehz Dahnu lehnina prinzeses Tiras; zaur tahdu apprezeschanu tiktu par schwageri Kreewusemes krohna mantineklam un Englantes krohna printscham; warbuht zere, ka tad waretu sawu tehnu walsti atpakal montohht.

No Wihnes. Teem isg. nummurā mineteem seemela brauzejeem bij par wadoni obersts Bayerš; schim tas tahlais zelsch ar wisahm tahm nahwes breesmahm bijis dubult gruhts, jo bij nesen bruhthans tapis. Aiseedams un nesinadams, waj reis atkal pahrbrauks, winsch bij testamenti pometis, kurā wišu sawu mantu norakstijis sawai bruhtei. War nu gan dohmaht, ar kahdu preeku tifa no lihgawinas mahjā sagaidihts un zil lihgmis bij to wareht apkampt. Seemela brauzeji suhdsoetes, ka schihš gohda deenas teem esohht par dauds gruhthi panefamas, dauds weeglaki bijis iszeest seemela aukstumu un daschadu truhkumu, ne ka tajs nemitejamahs gohdinaschanas un spaidischanas lauschu peebahstās sahlēs ar gohda maltitehm jun weesibu wakareem, ais kureem ne brihtinu nedabuhn pee meera rikt. Bahris no kungeem ais tajs pahrleekas zeenaschanas jau pawisam flimi palikuschi. Teem ari buhs jaluhdsahs: Deems pafargi muhs no muhsu draugeem. — Dšird, ka atkal weens Austreeschu kugis ihjā laika braukschoht us seemela ledus juhru, grib tur to useetu jalu klahht apluhkoht.

Franzija tajs daschadas partijas weena pret ohtru swahrstahs augšchā na leija; tā isgahjuschā nedelā atkal republikaneechi jo lepni zilajahs un zere, ka wini spehs atturetees preti tiklab keisarneeku, ka lehninneeku straumei. Wezais Tjera kungs, agrakais republikas presidents, brauzā us kahdu zeemu, un republikaneechi bij norunajuschi us kattras stajones Tjeru sweizinaht un augstu laimi brihwwalstei wehleht, lai laudis eeklausahs, kurp dohmas buhs greest. Un tā tad ari notika; bet til ko bij netizis, tē ari tagadejs presidents Mak Mahons pawehleja smalki pakal mekleht, kas tee tahdi bijuschi, kas tur republikas weselibu issaukuschi, un sahht tohs spaidiht.

Frantschu presidenta wezakais adjutants Absaks bijis nobrauzis us rohbeschu, kur patlaban garam braukusi keisarene Eischenija; adjutants to fanehmis un pawadijis; republikaneechi sinams to stipri nem par launu.

No Londones raksta, ka labibas tirgi tur stipri krituschi un wehl arweenu eimoht us leiju. Garibalda dehs eemihlejees kahdā bagatā Englantes freilenē, un ar winas atwehleschanu to wezakeem issadsis un nowedis pee sewis. Wezakeem griboht negriboht bij ja-atwehl, ka jaunee laudis prezejahs; tehws bagats buhdams dewis meitai labu puhru lihds, bet ar to sinu, ka lai brauz us Australiju, jo tehws negrib sawu nebehdneezi meitu Londonē redseht.

Gar Spanijas krasimali brauz schurp un turp ari tee 2 Bahzu kara kugi; weens no scho Bahzu kugu matroscheem, Kahrliš Vogts, bij weenu deen islahpis malā un gahjis pastaigatees pa Sebastianas pilsehtu; tur winam peesitees klahht kahds draudsinusch, kas apshlijees to atkal nowest pee ohsta, bet nowedis no zeta un teescham Karlistu rohlās; tee nu winu ka spijoni wadajuschi schurp un turp, pastarpam nahkuschi katolu preesteri un spihdsinajuschi winu, lai peenemoht katolu tizibu, jo zitadi buhschoht stohbra preekschā jastahjahs. Bet duhschi-gais matrosis nau wis kahwees eebaiditees. Karliski tomehr

nau eedrohschinajufchees winam flacht flartees, un kad ne wairak, tad tatschu winu kà kahdu maldoni pahrsuhtijufchi pahri par rohbeschu, lai Frantschi ar winu dara, ko grib. Tur tad wihram isdeweës atkal pee fawejeem flucht, jo patlaban tur zauri brauzis jaunais Wahzemes weetneeks, un tas isgahdajis tuhdał pasi, ka Vogts atpakal tizis us fawu fugi, bet bailes dabujis deesgan par wisu to laiku iszeest. S.

Duhkera zepurè.

Lasitaji jau daschu reis ir dsirdejufchi par duhkereem jeb uhdens lihdejeem, kas apafsch leelahm zepurehm stahwedami nolaischahs juhvas dibenà un tur juhvas mantas, pehrles un zitas leetas lasa. Bet retais buhs ko flaidrafu dsirdejis par wisu to eerikti, kà tas tohp isdarishts; gribu tapehz tē pahri wahrduš par scho leetu, pasneegt, ko zita kahdà lapà nupat lasiju. Weens kungs nostabsta, ka winsch Londonè buhdams ir ari usmeklejis to leelo maschinu kantori, fur wiswisadas skunsts leetas isstahditas un fur ar katru no tahm war eepasihstees, starp zitahm tur ari ir weens leels alwa uhdens trauks, pilus ar flaidru uhdeni; trauks paschà widu ir lohti dsilfch, waretu to dsilumu nosaukt par aku. Pahri par scho trauku lidinajahs leela zepure no 15 birkawu swara, ar sehdehm ta ir peestiprinata pee galerijas stabeem. Schi zepure ir preeksch teem, kas grib uhdens dibenà nolihst. Kungs nostabsta, ka winam ari eegribejees ar scho dsiluma skunsti eepasihstees, winsch isluhdsees to atwehleschanu, un pa ihpaschahm trepehm eekahpis tai zepurè un pee strika turedamees usrahpojis us to beuki, kas eet wisaplahrt zepurei pa eekschu. Lihds ar winu eekahpuschi wehl diwi ziti. Us ihpaschu sihmi laidufchi zepuri traukà eekschà un paschà tai akà; lai zilweks zepurè spehtu atpuhstees, tapehz no augfchas ar gaisa pumpi zaur lunlanahm truhbahm ar weenu gruhsch labu gaisu eekschà un well to peepuhsto gaisu ahra. Ta zepure ir no apafschas wakà, bet uhdens to nespehj pildiht, tapehz ka winsch zepures gaisu gan war stipri saspeest, bet nespehj isdsiht ahra; tà tad tai masà kambariti atleek zilwekeem ruhmitè, fur dsihwoht. Brauzoht redseja, ka gaisma no augfchenes arween wairak suhd un ka tas uhdens no apafschas behg, no grimdamaš zepures swara dsenahst. Paschà dibenà tas gaisa swars, kas uhdeni speesch pret zepures eekschu, esohrt tif wareni spehzigs, ka eekschà nemas nespehjoht dsirdeht; kungi gribejufchi weens ar ohtru us beuka farunatees, bet tif manijufchi, ka mutes plahta, bet saspeestais gaisš nespehjis nezil trizinatees un balsa tohni no weena mutes lihds ohtra ausihm nonest. Behz laizina braufufchi atkal us augfchu. Bet pee schihs istabas zepures eesmekejees kungs nau rimis, lamehr dabujis ari ar duhkera zepuri paschà juhvas dibenà nobraukt; tahda braufschana esohrt pawisam zitada, ne kà ta tai istaisità akà. Lihds juhmalei nobrauzis winsch usmeklejis to duhkera fugi, fur uhdens lihdeji patlaban pee darba bijufchi; us luhgshanu tizis ari winsch peelaisst flacht. Bet pirmš warejis braukt dibenà, winsch tizis eegehrbtš pilnigà duhkera mundeerà. To nu winsch apraksta tà: Us willainahm apafschdrechbehm uswilla man tohs duhkera swahrkus no gumijas, schis uswalke ir no weena gabala, swahrki un bikes, no apafschas ir wisš zeeti, tà ka eekahpj kà maisà; peedurknu gali ari zeeti; ap kaku apsehja man drahnu un ap plezu galeem aplika gumijas gredeenus, kas eeschnaudsjahs meesà, tà ka tur ne rasina uhdens nespehja eesuhktees. Rahjās usmauzja swina kurpes, katra no

puspohda smaguma; galwà uslika willainu zepuriti, ap plezeem un kaku lika alwa kaskabanti, kurai bij kapara rante un schini atkal bij zaurumi, kuroš bij skruhweš eepafetas, tà ka wisu scho kaku uswalke pee skruhweja pee zita kapara rinka, kas man ap kruhtihm gahja. Zau iskatijohs itin smuks, tē weena neredsama rohka man wehl usmauzja galwà ohtru leelaku zepuri, kurai bij diwi stiklu azuzaurumi un weens preeksch mutes; beidsamais nebij wehl aistaishts, tà ka wareju tur puhst, kaut gan ta atpuhschanahs nebij wisai weegla. Scho zepuri nu ari pee skruhweja pee manas kaskabantes; ap gurneem apjohsa johstu, pee kuras karajahs leels dunzis, par eerohzi pret juhvas swehreem, ja tee gribetu mani tur dibenà kibelet. Silikohs kà swina gabals, un tomehr duhkere teiza, ka tahds nemuhsham wehl newarohrt juhvas dibenu dabuht redseht, waijagoht wehl dauds swaru peealahrt flacht; peelika ari wehl pee muguras un pee kruhtihm diwi swina gabalus, katru no diwi pohdi. Nu biju eegehrbtš, un wezakais duhkere man dewa wehl wisas tahs mahzibas, kahdas lai eewehroju; winsch parahdija, fur waijaga pcwilkt, kad grib, lai tee swina gabali atraisahs, tad es tuhst nahkschoht no dibena us augfchu; rahdija man tohs dsihwibas grohschuš, prohti truhbas, kas no fuga sneedsahs lihds juhvas dibenam un pa kura hm gaisu eedohd tai zepurè, tà ka lihdejs war tur labi dwašchoht; kad lihdejs pee schihs sawas garahs rihkles tschetri reis rausta, tad ta ir sihme, ka grib, lai to well augfchà; diwi waktineeki augfchà no fuga uspase us to masako sihmi, ko teem no apafschas dohd; scheem waktineekeem ir ja-atbild par to eelihdufcho, tapehz tee ari waktedami ne wahrdiru neruna, bet klausahs ween; wehl eedewa pawedeenu, ko ap ihfchki lai aptin, tà ka war no trepischu kahpenes nokahpis juhvas dibenà pa tumfu atkal zetu atrast lihds trepitem. Kad nu bij wisu eeteufufchi, tad eelika zepures mutes zaurumà stiklu un nu redseju zaur trim zaurumeem. Nis wisa swara tif ko spehju no weetas palusteht; kad wisa eerikte bij nogrunteta, tad sahku ar wisahm trepehm eet us dibenu; gabalu pagahjees maniju, ka wisš mans swars arween masak well; waj nu ais ne-eeraduma, bet waru gan sazihst, ka dsilumà nogahjis un redsedams, kà tas uhdens slohgs wirs galwas tur walstahs, tif ko spehju atpuhstees; juhvas uhdeni kustschana schmahza kà breešmigaka wehtra manas auis; dohmaju, ka denini pahrsprahgs, un buhtu jau sihmi dewis, lai well augfchà, bet bij kauns, tif bailigam irahditees. Nebij wehl nekahds dsilums, fur biju nolaides, bij tif peeas asis, un tomehr bij jau wisš kà niglà un newareju ne ko ischirt, ko laba tur redseju; uhdens walstija schurp un turp, tà ka pee strika peekehrees turejohs; bet negribedams tukschà nahkt atpakal, leezohs pee semes un lehrup ehz kahdas leetas, un biju ari masu almintinu fatwehriš, un nu ari dewu sihmi, lai well mani augfchà. Kur laimigs biju, kad nu atkal gaismà tizis Deewa mihlà faulitè spehju atpuhstees! Nu biju redsejis, zil deesgan gruhsta ta maie un pelna ir, ko uhdens lihdeji peln. Runaju ar teem par winu behdahm un breešmahm, kas tur war gaditees. Us to man duhkere atbildeja: „Kam bailes ir, tas ari neder duhkera amatam.“

London.

Dsimtebuhshana tagad slawehts Deews wisà Siropà nozelta. Wisas gaitas, kalposchanas un deenas beigufchahs. Semneeki ir jeb rentineeki, jeb gruntineeki. Tad nu us se-

me h m tee gruhti laiki pagahjuschi. Bet leelõs pilsehtõs deemschehl rohdahs waren daudf kauschu, kureem ne labaf, bet wehl fliktal klahjabs ne kã semneekem dsimtsbuhfchanas laikã.

Londone, Anglijas galwas pilsehts, ir Ciropas wisleelakais pilsehts. Tõ ihpafchi daudf rohdahs to behdu kauschu.

Londone dsihwo tee wisbagatakee, bet ari tee wisnabagakee laudis. Londone atrohdahts 3 milionni eedfihwotaju. Bet 1 milions, tas ir ta trescha dala, ir gluschi nabags.

Zik gruhti tuffcheem Londoneefcheem nahkabs sawu maifi pelniht, to lastitaji atskahrtihs no ta, ko tẽ stahstischi par teem darbineekem, kas pee kugeem strahda.

Kugu darbi par wiseem ir tee wisugruhtakee darbi un tomehr paknapu usturu ween pasneeds. Pee scha darba nekahdas sinafchanas nau waijadfigas. Kad til ween darbineekam spehks kaulõs, tad winsch ir derigs. Pee scha darba, ihpafchi pee gruhtu nastu nehfaschanas, salafabs ohstãs wisfadi zilwefi, no wisadahm tautahm un no wisada wezuma, wezi matroschi, behgli, kalpi, ir sagfi, ar wahrdu fakohf, wisi, kas zitã wihse no bada nemahl isglahbtees.

Tomehr ne kares pee darba un pee pelnas teef, kas to melle. Kahdi 3000 zilwefi katru riht salafabs ohstã, bet til ween 4 lihds 500 kahrtiga deenestã stahw. Ja nu masaf rohdahs ta darba, tad tee atlikufchee paleef bes pelnas un bes — maises. Jo wairaf kugu atbrauz, jo wairaf darbineeki waijadfigi. Jo masaf kugu atbrauz, jo masaf darbineeki dabu pelnu. Kahda pohstiga schi buhfchana, to lastitaji paschi war spreest, dsirredami, ka daschu nedelu atbrauz 30 un daschu nedesu atkal 150 kugu. Tã tad it beefi ne 100, bet 1000 familijas peedfihwo badu, un prohti — bes winu mainas.

Katru rihtu pulksten pusastõnds pee kugeem weena jaktõ un weena zihnischana pehz pelnas ir, kã teefscham jabrihnahs. Darba mekletaji fatel bareem un ar waru usbahschahs teem wihreem, kas to darbu isdohd. Wini brehz, wini rohkas pazel, wini uslez weens ohtram us muguru, ka lai darba isdeweji tohs eewehro. Zuhfstofchi tẽ spahrdahs un speeschahs pehz darba, lai atkal weenu deenu us preekschu waretu dsihwoht un badã nemirt.

Bet tas deemschehl beefi ween noteef, kã tee wairakee scho sawu mehrki nepanahl. Dasch labs nedelu no nedelas parwelti nahf. Un deenu no deenas wina issamifeschchanahs wairojabs. Jo winsch jau ne til ween sewis dehl kahro pelnas, bet ari saweju dehl, kas mahjã zeefsch badu. Tas ir notizis, ka dasch feschas nedelas parwelti darbu meklejis un ka bij japaleef meerã ar tahm drufzinahm, ko ziti kugudarbineeki tam no schehlastibas dewa.

Pulksten tschetrõs pehzpusdeenã darbineekem pelna teef ismakjata. Schis darbs pusstundas laikã ir isdarihts. Bet pirmõs darbineekus atlaisch, wini papreeksch teef ismekleti, waj nau daschkahrt kahdas leetas sagusch.

Netablu no darbaweetas fesch wihrs, kas pahrdohd fliktu baribu, lai gan tas gruhtais kugu darbs pagehr labu un kreetnu baribu. Daschi darbineeki, no bada mohziti, us reis isdohd wisu sawu pelnu par baribu. Dasch atkal wakar us parahdu ehdis. Kad nu winsch wisu deenu nostrahdajees un gauschi issalzis ir, tad winam ar sawu fuhri gruhti pelnito pelnu parahds jalihdsina. Ne reti ne-atleef tahdam nabaga zilwekam naudas preeksch nakts kohrtela, un winam tad nakts japawada sem kahda tilta, jeb tirgũ us netihreem salmeem, jeb us kahdas lepnas ehkas trepehm, jeb us kahdu benki.

Londone ir feschas tahdas weetas, kur kugu darbineeki strahda. Ap schahm feschahm weetahm puhlejabs kahdi 20 lihds 30,000 darbineeki, no kureem til ween 3 lihds 4000 atrohdahts kahrtiga deenestã. Ja ne-isdewigs wehjsch, kas ne reti diwas lihds 3 nedelas pastahw, tad teem darbineekem lihds ar winu familijahm nau nekahdas pelnas. Ja isdewigs wehjsch zefabs, tad ne reti 500 lihds 800 kugi us reis atbrauz. Nu stipri pehz darbineekem teef prafihis un meklehts, jo kares kugu kapteinis sawas prezes jo drihs grib pee malas dabuht. Nu no Londones aptuwuma darbineeku bari fatel, kas pehz ihfu laiku atkal bes darba atrohdahts un Londones nabagu pulku pawairo. Par to gan newar brihnitees, ka tahdã ne-buhfchanã fchee nabagi zilwefi paleef issamifusch un padohdahs dserschanai. Tas ir skaidri usrahdihts, ka jo wairaf brandwihna teef dserts, jo wairaf fcheem nabadsineem ar behdahm un truhkumu jakaujabs.

To paschu ari agral Widseme efam peedfihwojuschi. Dsimtsbuhfchanas un wehlah kalposchanas laikã semneeki bij gauschi nabadfigi un turklaht stipri dschraji. Tagad paldees Deewam semneeks stahw us brihwahm kahjahm. Winsch juht, ka tahds pats zilwefi ir kã Wahzeets. Semneeki paleef turigi, pirk mahjas us dsimtu, un — dschraju flaitlis gadu no gada masumã eet.

Kad nu Londone leels kauschu pulks ar badu kaujabs, tad nau nekahds brihnumõs, ka saglu tẽ netruhlft. 1852. g. poliজেজা স্কাইটিয়া ৪০০০ ফিনামুস সাজুস. Bes fcheem wehl rohdahs 40 lihds 50,000 zilwefi, kuri ari sohq, bet kureem ta sagfchana wehl nau urahdita.

Londones sagfi istaifa tã fakohf weenu ihpafchu walsti. Ta ir weena ihpati tauta, kas karn un naidu swehrejusi wiseem teem, kureem netruhlft naudas un mantas. Wini dsihwo sawadõs pilsehtas kohrtelõs. Sawõs kohrtelõs fchee gudrineeki nekahdu lehrumu netaifa un us tahtlakahm pusehm aiseet sagf. Sagteem sawadi trakteeri, sawadas bohdes un sawadi kohpmami, ir sawadi likumi, kas tohs schkir augstakãs un semakãs schkirã. Winu walodu zits neweens newar fapraft. Schini walodã neweens nedarbs ar sawu ihsto wahrdu neteef nofaukts. Ari grahmatas rohdahs, kas til ween preeksch winteem driketas. Kauns buhtu, to isstahstihf, kas schinis grahmatas lasams. Zik to ween war stahstihf, ka slaweni sagfi, laupitaji un sleskawas schinis grahmatas waren lohti teef pagohdinati. Winu singes ir beskaunigas. Tãpat ari winu kumedini nesin, kas ir gohds.

Tahdã wihse fcheem sagteem pehdiga swehta juschana, beidsams labs tikums kã ari fakne teef israuts. Wini ari zaur simehm sawã starpã mahf runahf. Dasch garam gahjejs, schahs simehs redsedams, lohti isbihtõhs, ja fapraftu, ko tahs eefihme. Pee schahm simehm weens ohtro pasihst, tã ka wini wisu beedrus atroh, kas tohs usnem un apkohpj, ir tad pirmo reis weenã pilsehtã nahf. No paschahm karatawahm wehl wini zaur simehm runa ar beedreem.

Kad weens saglis no zetama teef atlaisis, tad beedri winam appahda wisu, kas waijadfigs, kamehr pats atkal pee darba war taistees.

Kad wini nestrahda, prohti nesohq, tad sawu laiku lawe ar kabrschu- un kaulinu-spehleschhanu, ar pihseschhanu un dserschhanu. Bet peedfertees wini nemehds wis, sinadami, ka peedsehriõs zilwefi pee sagfchanaõs nau til derigs kã gudrs zilwefi.

Daschi no fcheem sagleem pašchi nau wainigi. Wini jau behrni buhdami us scho zeku westi tikufchi. No wezakeem atstahiti, nabadsini cekrita blehschu rohkās, kas wineem to sagšanasas skunsti mahzija, it kà skohlmeisters behrneem mahza rehkinahit. Ari pašchi wezaki apgrehkojahs pee saweem behrneem, tohs us eelu dšhdami un agrak mahja ne-eelaidami, pirmš noliktu naudu fadedelejufchi jeb fasagufchi. Tee ihstee Londones sagšanasas meisteri behrneem to sagšanasu mahza pee lellehm, kas ar pulkstenisheem apfahrtaš. Tik ko behrns to lelli rupjak aisteek, tad pulkstenischi fkan, un behrns dabu siteenu. Bet kad smalki lelles keshu mahf istibriht, tã ka pulkstenischi neskan, tad behrns teek usteikts un kahdu naudas gabalu jeb flingeri dabu. Waj ta nau skaidra wella gudriba?

Londones sagfi sawu darbu ijschkir sawadās schkirās. Par prohwi: tee, kas laupa ar waru, jeb mahjās celaudamees, jeb laudihm us eelu usbrukdami. Tee, kas pee weenas schkiras peeder, nedrihtst to dariht, kas klahjahs teem, kas pee zitas schkiras peeder.

Kahdus gadus atpakal wifa Londone trihzeja un drebeja no teem garotereem. Schee pa trim usbruka sawam laupijumam. Weens tam sita pa galwu, ohts tam kehra pee kalla, lai lehrumu netaisoht, treschais istibrija keshas.

Schee garoteri daschuris ari parahdijahs nakti gultas preekschã, un to guletaju sita, fahsehja un aplaupija. Paschōs wislepnakōs gastuschōs un trakteerōs wini tohs weefus efoht apmeklejušchi.

Sawada sagfu schkira ir tee, kas sawu laupijumu papeeksch apreibina ar stipru dšhreenu, un to tad islaupa. Zita schkira atkal ir tee ihstee sagfi, kas fšepenibã sohğ. Ziti no schahs schkiras sohğ basnizã, ziti tirgũ, ziti dilischansfōs. Ziti atweeglina wihreeschu, ziti atkal seeweefschu keshas. Bet schahs schkiras tã prohtamas: kas wihreeschus apsohğ, tas ne par ko seeweefschus nedrihtst apsigt. Zitadi beedri to breefmigi nosohda, it kã sohfsis dara ar zahleem, kad eedrohschinajahs sohfsihm par beedreem palikt pee graudu usknahbschanaš.

Baur tahdu smalku darba dalischanu un schkirschanu Londones sagfi ir tee pirmee sagfi pasaulē. Ne pašchi Parises sagfi Londones sagfus nepanahl.

Pateiksim Deewam, ka pee mums sagfu buhschana nau ne tik smalka, ne tik stipri saknojusees, kã Londonē! —

Teefas spreedums par stahrku.

Stahrks, tas mihtais, eeraštis mahju weefis, stahw gan no seneem laikeem leelã gohdã un tohy ihsti kã fwehtais putnis zeenahts. Bet no seneem laikeem krahjahs ari pret winu daschdaschadas subdšibas. „Winsch ir plehsōns, fšepkawa un krummu saglis“. tã faka tee dabas gudrotaji, „un wiru waijag skauti ahrã“. Ziti atkal gan wiru tik dšili nenogrufsch, bet tomehr faka, ka stahrks dara leelu pohstu radibã, tik mehš to masak manam tamdeht, ka winsch wišwairak sawu laupijumu mekle pee tahm masak derigahm dšhwibahm. Bet winsch kauj ari bes schehlastibas jaunus putninus, islaupa tohs pereklus, medi jaunus sakus un nodur ar sawu snahbli kurnjus. Ihsti labus darbus no wiru dauds nesin mineht. Kad nu ta

leeta ilgu laiku jau tã stahw, kur weeni eet pa stahrkam, ohtri ir pret winu, tad nu nesen weens kungs, semkohpibas skohlas direktors Hildešheimã, Mikelsjohns wahrdã, ir usluhdšis dauds dabas pratejus, lai tee sawus spreedumus par stahrku winam eefuhta. Daschas atbildas jau ir dohtas, us daschahm wehl tohy gaidihts. Tã tad pilnigu spreedumu wehl newaram sinamu dariht, bet ari is tahm eefuhtitahm atbildahm war daschu leetu isaemt, kas ir eewehrojama. Tee kungi, kas wairak gar semkohpibu dšhwo, spreesch sawas atbildas, ka stahrks ir wairak derigs ne kã skahdigs. Winsch pawafarã mekle tahs wardes, rupufschus un tšehufskas, wehlakã laikã winsch atkal medi wisadus tahrpus, ir tohs nejanlohs semes tahrpus laukōs (engerlin), ar ko winsch tohs masohs stahrzenus baro; tad winsch ari lohti manigš ir uspelehm. Un weens stahrku pahris ar 4—5 behrneem par deenu apehd leelu pulku. Daschã muischã ir redsehts, ka laukã, kur kahdi 5 araji ara, tur kahdi 20 stahrki gahja pa wagahm tohs tahrpus un fleekas lasidami; tee wisi pateesi darija dauds laba semkohpejam. Pefu bagatōs gaddōs stahrki lohti dauds palihdi schohs muhduschus deldeht. Ir redsehts, ka weens stahrks pusstundas laikã aprija 32 peles un 1 kurmi. Kur tapeh, wehl ir purwu apgabali, needraji, tur winsch wišwairak leekahs peetiktees ar teem muhduscheem. Bet kur semkohpiba tahdus tufneschus masina, tur ari stahrka waijadšiba suhd; tã to ari dauds weetas reds. Kur tihreli un purwi ir derigōs semes gabalōs pahwehrtiti, tur ari masak stahrku reds. Daschōs Bruhschu zeemōs, kur senak bij 50—70 stahrku pereflu, atrohd tagad tik 20—30.

Stahrks zitu ne-atrasdamš medi ari wišwisadus putninus, ihpašchi tohs, kas semē pere: zihruki, schnepes, kihwites u. z. ir winam pirmais ehdeens. Ir noslatihts, ka stahrks usweenu maltiti apehda 13 swirbulus; brihscham stahrks ari aisteek pihlenus un sohslenus, kã saku kehrejs winsch jau ir sen pasihstams, tãpat ari kã sweijneks, us bitehm winsch ir lohti fahrs, weena stahrka gusã usgahja 300 bites. Tã tad war gan ari faziht, ka winsch ir deesgan skahdigs putnis un nau wis to labu flawu pelnijiš, kahdã winsch wehl pee daudseem stahw. Weens profesors spreesch tã: It us 10,000 eedšhwotajeem war it labi pa 1 stahrku pereklam buht, bet jo wairak ir, tas nau no laba.

Atbilda.

Ih. D. — R. . . . Zubfu eefuhtijums grib prettees tai sinai no Rubdigas Latw. aw. Nr. 37 un pabrneht, kad sinas dews tur daschas waininas usrabdijis; peh Zubfu dohmahm wifs bijs wisaur labs, un tomehr ari Zubfu runã daschas wainas usrabdeet. Teescham ari Zubfu dohmas, it ka derigas sakles nau wis ween faldas, bet brihscham ari ruhltgamas. Tapeh, neschahubim. Preegashohs Zubfu nahkofsheem raksteem weetinu eerabdiht. Latw. aw. apg.

Naudas tirgus,

Zelgawã, 30. September 1874.		uspraf.	fehl.
5 ⁰ / ₁₀₀ walts-aifšleeneschanaš biketes ar winneht. I. aifšleen.		175	173
5 ⁰ / ₁₀₀ waltsbankas-biketes	II. aifšleen.		
4 ⁰ / ₁₀₀ Wids. sandbrifšes, usfakamas		101 ¹ / ₂	100 ¹ / ₂
4 ⁰ / ₁₀₀ Wids. sandbrifšes, ne-usfak.		98 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂
4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ Kurs. sandbrifš. usfakamas		99 ¹ / ₂	98 ¹ / ₂
5 ⁰ / ₁₀₀	ne-usfak.	98	97
Rihgas-Dinab. dšelszka akzijas us 125 rub.		140	139
5 ⁰ / ₁₀₀ Rihg.-Dinab. „ obligazijas us 100 rub.		94	93
5 ⁰ / ₁₀₀ Rihg.-Zelgaw. „ „ „ 100 „		115	113 ¹ / ₂

Latw. Awischu apgahdatajs: J. W. Sakranowicz.

Sludinafchanas.

Sludinafchana.

No Veel-Sefawas muifchwaldifchanas teek zaur scho tillab bohdneetee. ka ari luytscheem finams daribts, ka frobna Veel-Sefawas gada tirgus fchogad 13. un 14. Oktober tiks naturebis. 1

Muifchwaldifchana.

Uhtroupe

bahdesweetâ Baldohnê.

14. Oktober un pehz tam nahkamâs deenâs tiks apafschâ minetas lectas pret tuh-lit aifmakfu wairakfobliſchanâ pahrdohas, kâ: rati, kamanas, iſtableetas, gultdrahnas, fajangfa- un kaparrauki, daſchadas amata-lectas preekſch diſchlereem, pumpju-taiſta-jeem un kalejeem; tâpat ari daſchadas dſelſleetas un tâ jo pr. 1

Baron Korff's.

No Keifara fwehſteem 30. Auguſt f. g. mahjâs brauzohit, 6. weritê no Jelgawas, uſ Jelgawas-Schauku ſchofejas, ir man latnejees vrautu maku ar naudu atrait. — Iſpafſchnecks to pret iſtudinafchanas maſfu war faenit pee frobna Wirzawas pagaiſta waldbas. 3

Kad 2 mehneſchu laikâ nefanems, tad ar to naudu pehz iſkumeem tiks daribts. 3
Rr. Wirzawâ, 24. September 1874.
J. Aufmaniš.

Janni landis,

kas ſchini gadâ par ſtobleneem Irlawas pagaiſta-ſfobla grib ceſtaht, lai peemeldabs ar kruſtamo uſweſchanahs ateiati 23. Oktober pulſten 8. no ribta, debk uſnemschanas eſfames, pee inſpektora Sa-dowſky lunga. 1
Stoblas preekſchneeziba. 1

Kahpoſti

ar wiſleelafahm galwâbm tohp no Zoepffel lunga fabrika grunts, pee Jelgawas, pahrdohit. 4

Manâ un wijâs zitâs grahmatu bohdes ir dabujams:

Tautas ſkohlneeks,

zaur kuru war iſfâ laikâ un uſ weeglu wiſti eemahzitees rakſiht un laſiht, ſaralſihts ſkohlâbm un mahjabm par labu no **Fr. Dohne**, ſkohlota ja pee Martas meitu ſkohlâs Uhaâ.

Schi grahmatina ir pirma, kura rakſihtſchanu lohpa ar laſiſchanu dohd.

Ar winas palihgu katris behrns beſ leelâhm pubehm jau mahjâs war rakſiht eemahzitees. Pee-augu-ſcheem, kas rakſiht nemahk, un labprâbt mahzitees grib, ta ir taš wiſulabalais palihgs. Neweenâ mahjâ, kur behrni ir, newajadſetu ſchot grabmatina ruhkft. Grabmatina ir 96 lap. uſ. beeiâ, jaulâ wahlâ eeſeeta, ar doudſ bildehm puſchlota, un maſfa tik 35 lap. fudr.

14.

W. Bez.

14.

Ceſſch-Nihgâ, jaunajâ eelâ Nr. 14, pee Dohmes ganga.

Kreewu ſtaidrus ohgu-wihnuš

peedahwa

C. W. Schweinfurths,
Nihgâ, pretim birſhum.

Krohdſineekeem, gaſtuſchneekeem un bohſchu-ihpaſchneekeem peeleeku ſcheit par ſiru, ka preekſch Kreewu wihnu pahrdohſchanas ta patente par gadu maſfa preekſch pil-ſehteem 15 rubl. un preekſch lauſteem 8 rubl. fudr. Kas tabdu patenti iſnehmis, tam ir brihw tohs wihnuš pahrdohit tikpat iſ nama preekſch prohjam uſeſchanas, kâ ari eeſſch nama preekſch turpat dſerſchanas un bruhſeſchanas.

Joun-Swirlaufâs frobna pagaiſta teefa uſaizina wiſus tohs, kam kaſhdas taifnas parahdu praſſiſchanas budtu no ta lihdſſchinda Joun-Swirlaufâs Etuburu ſaimneeka Kriſchjahnâ Ritenberga, par kuru mantibu konkurſe noſtreeta, pee ſawu pagabreſchannu rektis ſaudeſchanas lihdſ 7. November f. g. ar ſawâhm pee-
rabbſſchanahm pee ſchihš teefas peeteittees. 1

Joun-Swirlaufâ, 7. September 1874.
(Nr. 157.) Preekſchſehd.: Kubberg.
(S. W.) Pag. ſcribw.: Edcl.

Bauſſas ſemereja dara zaur ſcho ſinamu, ka Bau-ſſas pilſebai peederigi lauti un dabriſ zaur iſſobliſ-ſchannu no 1. September 1875. uſ 12 gadeem uſ renti tiks iſdohit un ka iſſobliſſchanas termiſi, pirmais 2. Oktober f. g., ohtriš un pehdejais 4. Oktober f. g. pulſten 11. preekſch puſdeenas, pee ſchihš ſemerejas tiks natureti. Klahaſas ſinas par to auzſchâ minetu iſſobliſſchannu war pee ſchihš ſemerejas lanzelejas dabubt. 1

Bauſſâ, 3. September 1874.
(Nr. 113.) Pilſebta wez.: G. Schmidt.
Raſtu wedeje: J. Beckmann.

Brantschu tirgus

Bauſſâ no 7. lihdſ 12. Oktober f. g.

Bauſſâ, 12. September 1874. 2
(Nr. 120.) Pilſ. wez.: G. Schmidt.
Raſtu wez.: Beckmann.

Apafſchâ minetas, Zukuma wirſpſteefas dakâ, pee Nihgâs jubrmâles buhdamâs Apſchu-muiſſas jubr-
mâlneeku mahjâs jeb gruntâgabati, kâ:

- 1) Kapneeku mahjâs;
- 2) Schubu mahjâs;
- 3) Kaln-Balku mahjâs;
- 4) Lahtſchu frohguš, un
- 5) Apſchu-muiſſas jubrmâles walmeeſa-dſihwollis,

teek zaur ſcho preekſch pilſſchanas pedalwâlt. Pahrdohſchanas, kâ ari piſkſchanas nolihlumi ir katra laikâ Zehrſteneš muifſchâ pee awalkſchâ paraliſtiſſchâ dabumami ſinabt. 1

Jelgawâ, 11. September 1874.

Ernſt baron Kleiſt,

Zehrſteneš dſimtmajorateſtungs.

Udſes pagaiſta waldbifchana, (Dohbeles aprinkſi), dara ſchi pagaiſta lohzeleem ſinamu, ka tee, kuri ſawas no-
dohſchanas lihdſ 1. November f. g. nebubš aſſmakfa-
juſchi, par katra weblaſu mehneſ ar 25 kap. fudr. tiks ſtrahpeti. 1

Pag. wez.: J. Stofet.
Scribw. vlg.: Siegmund.

No Kalnazeema pagaiſta waldbifchanas, Dohbeles aprinkſi, tohp zaur ſcho wiſeem abryus pagaiſta dſih-
wodameem, ſcheit peederigeem lohzeleem, tillab wi-
riſſcheem, kâ ſeewiſſcheem, ſinams daribts, ka teem
bubš ſewi un ſawas ſamilijas lohzeleus wiſweblaſi
lihdſ 1. November f. g. ſcheit uſdohit un par teem
abryus pagaiſta dſimuiſſcheem un ſweſchâs baſnizâs
kriſtiteem kruſtamahs ſihmes peeneſt, lai tohs waretu
jaunajâs ſamilijas liſſes eeraſiht. Kurſch nemeldeſees,
tiks ar 3. rubl. fudr. ſtrahwehts. Meldeſchanas tiks
preti nemtas katra treſchdeenâ, no 11. September f. g.
rehſinahts. Wiſas pilſebtu, muifſchu un pagaiſtu wal-
dbifchanas teek lubgatas, ir neweenu ſchi pagaiſta lohze-
li nepeetureht, kurſch zaur ſihmi newaretu uſrahdiht,
ka ſcheit ir meldejees. 1

Kalnazeemâ, 5. September 1874.
(Nr. 259.) Pag. wez.: A. Legſda.
(S. W.) Pag. ſcribw.: W. Saym.

40 rubl. fudr. pateizibas maſſas

kas peeneſo ſtaidras peerabbſſchanas par to ſemereš
Braiſſe ſaimneekam, (Kuldigas aprinkſi), naſti no 29.
uſ 30. Auguſt f. g. no ſtata iſſagtu tumſch dſelſen-
raibu ebrſelt, 150 rubl. webrtu, 4—5 gaduš wezu, ar
balteem ſareem uſ freiſo puſi un baltu ſihmi kâ 6 veerê.
— pee Braiſſe ſaimneeka jeb Salbus pagaiſta teefas.
Salbâ, 12. September 1874. 1

(S. W.) Peefeſchetajis: M. Poble.
Teefas ſcribw.: Kûlpe.

Barnikawas

Wengelmuifſchas

pagaiſta waldbifchana, Wiſſemê, Nihgâs aprinkſi, uſ-
aizina zaur ſcho wiſus ſawus abryus pagaiſta dſihwo-
damus pagaiſta lohzeleus, tillab wiſweſchus, kâ ſeew-
weſchus, wiſweblaſi lihdſ 15. Oktober f. g. preekſch
ſaimes regiſtera ſagatawoſchanas ſcheit peeneſt:

- 1) ſawas un ſawu ſamilijas lohzeleu kruſtamahs
ſihmes un
- 2) preekſch teem, kas no winu peederigeem pehz X.
rewiſjâs (1858.) miruſſchi, mirſchanas ſihmes.
Kas neklauſibš, tiks ar 3 rubli ſtrahwehts.
Kam weeglati buktu ſchihš ſihmes Nihgâ pe-
neſt, warehs winas 11. un 12. Oktober f. g.

Iuſtiga eebrankſchanâ

(Pebterburgas abryiſebti, uſ ſalku un dſinowu eelas
ſubra) pagaiſta waldbifchanai nodohit. Ari nodohſcha-
nas turpat tad warehs nomakſabt un paſes pahruibt.
Wiſas pilſebtu un lauti poliſejas teek lubgatas, ſcho
uſaizinaſchannu winu aprinkſis dſihwodameem, ſchi
pagaiſta lohzeleem paſlubinaht un winus beſ peerab-
diſchanas, ka ſchê meldejuſchees, neklahdâ wiſſe ne-
rectureht. 2

Barnikawas pagaiſta mahjâ, 23. September 1874.
Nr. 66. Pag. wez.: M. Peterſons.
(S. W.) Scribw.: W. Perlbach.

Gamburgas wiſweſchu-gamaſſchâs un la-
baſabš gumî-galoſchâs, wiſus nummuršs, da-
bujâ un peedahwa ta wadmâlâs- un manuſaktur-andeleš
weeta no 2

A. Schweifſina,

Jelgawâ, leelajâ eelâ Nr. 14.

Wiſas ſortes Nihgâs planku, dehtu un
ſaktu pahrdohd par lehtakeem tirgeem 3

C. J. Jakobſohns,
Jelgawâ, katoku eelâ, ſakojâ bohde Nr. 16, jeb
driftnâs malâ, oſi Hermutſha bruhſcha.

Leelakais krahjums schujamo maschinu

preeksch strohderem u. t. pr., no 47—100 rubl. f., un masakas ar roflu greschamas par 35 rubl. f. ari preeksch fainneezehm no 15 rubl. f. sahloht. Par wisahm maschinehm mehš wairak gadus pilnigi galwojam un peesuhnam bes maksas us pagehreschenu zena-rahditajus ar bildehm, un dehdam libds katram pirzejam pamahzischenu wina waloda drukatu.

Grower & Baker, Imperial, Singer,
ir lohti fkaifas strohderu-maschines. Mehš nemam tahdas jau labdus 7 gadus ritai is teem labakeem fabrikeem un tadeht ari dabujahm Bihnes isstahde pirmo medali.

Vühr un Zimmerthal, Rihgâ, leelajâ smilfschu-eelâ № 7.

Labibas andelesweeta

vee
Piccop & Co. Jelgawâ,

leelajâ eelâ, pretim Latweeschu basnijai, Günthera k. namâ.

Zaur scho semkohpejem sinamu darom, ka mums no teem Rihgas kantoristu ff. **Thomas Nenny & Co.** ir ta pilnware (solmachte) dohta, preeksch wixeeem wisadu labibu, sehllas u. t. j. pr. uspirkt, tadeht mums buhs eespehjamš tohs augstakohš zenuš maksah.

Piccop & Co. Jelgawâ. 1

Zaunus subtijumus eeksch un ahrsemes kre-
flu- un palagu-andekta, linu labatdrahnu,
gald-drahnu, kâ ari wifas sortes bohwillas
valtdrahnu dabuja ta wadmalaš un manufaktur-
andelesweeta no

A. Schweissina,
Jelgawâ, leelajâ eelâ Nr. 14.

Pehterburgas loterijas

islohsefchana,

Demidowa namam par labu,
ir

20. Dktober f. g.

Schal loterijai ir 1000 winnestu. Leela-
kais winnestš 21 tuhtst. rubl. sudr.

Lohses us scho loteriju ir par 1 rubl 20 kap. f.
gabala dabunamas vee apakšâ parastijuscha.

Turpat ari ir dabunamas

lohses us 37. loteriju,

Pehterburgas behrnu namam par labu,
ar 750 winnesteeem. leelakais winnestš 300
mahziniu sudraba, isstahdabts eeksch galda un
tehjas serwifseem, wehritiba 10000 tuhtst. rubl. f.,
par 1 rubl. 20 kap. f. gabala, jeb 10 lohses par
11 rubl. sudr.

Tapat ari

lohses us Pehterburgas loteriju,
Kursow behrnu namam par labu, kas stahw apakš
Odenburgas printschu patwebruma, ar 500 winne-
steem, leelakais winnestš weens namš Pehter-
burgâ, par 1 rubl. 20 kap. f. gabala.

Lohses teel ari par pasti peesuhntas. Par vee-
suhntischauu ar pasti ir no 1 libds 10 lohsehm japee-
leek 30 kap. f. pastnaudas. 10 un wairak lohses
peesuhntu ar sawu pascha pastnaudu un winnestu listi
par weltf. 2

Th. Walter,

Jelgawâ, postes eelâ Nr. 20.

Sawu preeksch scho rudent pilnigi eeriktetu un no
jauna pilditu wadmalaš, bukfina, paletos un
dabulstofu, kâ ari gatawu paletos lehgeri
peedahwa us ustizibu 2

A. Schweissina,

Jelgawâ, leelajâ eelâ Nr. 14.

Th. un Ed. Windischa drahtspretschu fabrikis

Rihgâ,

pilsehta leelajâ jauncelâ Nr. 17,

peedahwa wifas sortes drahtspinamu no apakas
un tshetkantiqas kapara- misina- un dseldrahts
preeksch labibas tshrischanas un masafschanas uhdena-
webja- un damfjudmalas, stehreku-fabrikos, alus-
brubschos un ta jo pr.; tapat ari tshrischanas-
maschines, putrainu- un miltuseetus, wifas
sortes drahtspinumu preeksch wagrahu lohgeem, afmianu-
un semesfeteem un ta jo pr. Wifas schihs prezes
ir leelâ krahjumâ un teel pabrdohtas par
lehtafajeem tirgeem. 3

It lobu un platu trinitu englischu maisu
drahnu, kâ ari gatawus maisus war atkal
par lehteem tirgeem dabubt vee 3

A. Schweissina,
Jelgawâ, leelajâ eelâ Nr. 14.

J. B. Bedera

Kantoris Rihgâ,

masajâ lebninu- un leelajâ sirgu-eelu stubri, Nr. 14,
weenu trepi us angshu,
pabrdoht par lehtalo zenu wifas sortes
schaujama pulwera,

kâ ari

'belgeeschu wahgu smehri.

Rakti 22. September ir vee Keel- Swebtes balts
sirgs nofogis. Sirgam bij kreifa palatkahja resnaka
un us ahteskaula ar jirwi eezirsis.

J. Büfmann.

**Willan-atlašt, ripšt, engelischu laba ko pa-
tent- femtu un melnu sühdesdrahnu** preeksch
mantelu- un kaschoku-apweelsumceem peedahwa ta wad-
malas- un manufakturpreeschu-andelesweeta no 2

A. Schweissina,

Jelgawâ, leelajâ eelâ Nr. 14.

Anglu kohki

ir dabunami Balditu mulschâ vee Jelgawas; stabbi-
schanas laiks ir no Septembra beigabm libds Okto-
bera beigabm; katram, kas to til ween wehlabš, teel
ari eerahditš, kâ jastahda. 2

Adolph Gain,

Kunstdahrsmeests.

Par siuu.

Ea jaun-eerikteta

Kaschoku andele,

Jelgawâ, leelajâ eelâ № 5, pretim landiterim Torshant,
peedahwa sawu pilnigi eeriktetu lehgeri par teem leh-
takeem tirgeem. 3

Ar augstu zeenischenu

Ludwig Zaphé.

Zaunu subtijumu willana drahnu, wifas vee-
wos, preeksch feeweeschu kleitehm, kâ ari willana
un sühdes galwas un apleekamohš lakatus,
daschada leelumâ un wehritiba, dabuja un peedahwa

A. Schweissina,

Jelgawâ, leelajâ eelâ Nr. 14.

! Jelgawâ !

Wifeem saweeem lauzeneeku pasthnamceem un fun-
dehm daru zaur scho sinamu, ka es sawu kohrteli esnu
pabgrobhijis, un wairš nedshwoju fatoku eelâ, bet
Markus-Wulfa namâ vee teaterplafschâ.

S. Dehmke, drefkfermeister.

Ruvat tika gatawa un wifas grabmatu bohdes da
bujama:

Kurseemes

weza un jauna

Laika-grahmata

us to gadu

1875,

ar muhsu Keisara un Keisarenes bil-
dehm.

Maksa eefekta 10 kap.

Schi laika grabmat a ir dabunama **Pehterburgâ**
vee August Deubner (preekschlaif Gustaf Häffel) Newstf
Prospekt Nr. 13. Turpat ari ir dabunamas wifas
zitas Latweeschu grabmatas.

Mans behrns,

dohd man tawu firdi!

Maksa 15 kap.

Kristus pakkatstaigaschana.

Maksa 65 kap.